

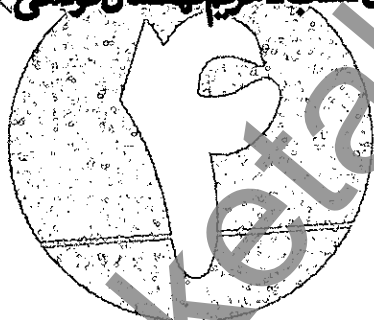
ویراستاران:

فرانک ای. دیگسون -

سائندرا اسمیت

کتابخانه ملی ایران

مترجمان: کاوه فولادی نسب - مریم کهنسال نودهی

www.ketab.ir

عنوان و نام پدیدآور: حرقه: داستان‌نویس ۴ / [ویراستار فرانک ای. دیکسون، ساندرا اسمیت]؛ با مقدمه‌ی جویس کارول اوتس؛ مترجمان کاوه فولادی‌نسب - مریم کهنسال نودهی
 مشخصات نشر: تهران، زاوش، ۱۳۹۱
 مشخصات ظاهری: ۲۳۸ ص.
 شابک: 978-600-6846-39-2
 وضعیت فهرست‌نویسی: فیا
 یادداشت: کتاب حاضر ترجمه‌ی قسمت‌هایی از کتاب *Handbook of short story writing* است.
 عنوان دیگر: داستان‌نویس ۴
 موضوع: داستان‌نویسی
 موضوع: داستان‌های کوتاه
 شناسه‌ی افزوده: دیکسون، فرانک، - ۱۹۱۱ م، ویراستار
 شناسه‌ی افزوده: Dickson, Frank A.
 شناسه‌ی افزوده: اسمیت، ساندرا، ویراستار
 شناسه‌ی افزوده: Smydie, Sandra
 شناسه‌ی افزوده: اوتس، جویس کارول، - ۱۹۳۸ م، مقدمه‌نویس
 شناسه‌ی افزوده: Oates, Joyce Carol
 شناسه‌ی افزوده: فولادی‌نسب، کاوه، - ۱۳۵۹، مترجم
 شناسه‌ی افزوده: کهنسالی نودهی، مریم، - ۱۳۵۹، مترجم
 رده‌بندی کنگره: ۴۵، ۱۳۹۰، ح / ۲۸۲۳۳
 رده‌بندی دیویی: ۸۰۸ / ۳۱
 شماره‌ی کتاب‌شناسی ملی: ۲۵۸۹۴۷۵

حرقه: داستان‌نویس ۴

(مجموعه مقالات)

ویراستاران: فرانک ای. دیکسون - ساندرا اسمیت
 مترجمان: کاوه فولادی‌نسب - مریم کهنسال نودهی
 ویراستار: علیرضا کیوانی‌نژاد

لیتوگرافی: باختر

چاپ: دالاهو

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ اول: تابستان ۱۳۹۲، تهران

۱۱۵۰۰ تومان

شابک: ۲ - ۳۹ - ۶۸۴۶ - ۶۰۰ - ۹۷۸

حق چاپ و انتشار محفوظ و مخصوص نشر زاوش است.

آدرس: اکباتان - فاز ۱ - بازارچه‌ی ۷ - پلاک ۱۳.

تلفن: ۴۴۶۵۰۲۷۹

تلفن مرکز فروش (چشمه): ۶۶۴۹۲۵۲۴

فهرست

۹	مقدمه‌ی مترجمان
۱۳	اول، وسط، آخر
۱۵	در آغاز / جک وب
۲۳	چطور داستان را هوشمندانه شروع کنیم؟ / روی سورلر
۳۴	میانه‌ی داستان / کاترین گریر
۴۶	میانه‌ی قدرتمند / دوایت وی. سواين
۵۹	بازی پایان / استرام. فرايزنر
۶۹	چطور در پایان شکست نخوریم / اف. ای. راکول
۷۸	پایان‌بندی غیرقابل پیش‌بینی / دنيس ويتكام
۸۷	شگردهای مغفول
۸۹	چطور می‌توان به داستان وجوه بیشتری داد؟ / دارل شوايتزر
۱۰۰	نماد: ابزاری برای ارائه‌ی معنا / رگا کرامر مک‌کارتی
	ذکر نام‌ها: چگونه داستان‌تان را واقعی و ملموس کنید؟ /
۱۰۷	هال بلیث و چارلی سویت
۱۱۶	چه چیزی را از داستان کنار بگذاریم و چه چیزی را نگه داریم؟ / کیت رید
۱۳۰	سبک: شیوه‌ی گفتن داستان / هالی و ویت برنت

- بازنویسی ۱۴۵
- آیا تحریف کلمه‌ی زشتی است؟ / چارلز ترنر ۱۴۷
- داستان‌تان را کوتاه کنید، تراش دهید و پرداخت کنید / باربارا ورنک دورکین ۱۵۴
- ورودِ سخت: نگاهی موشکافانه به چاپ اولین اثر / شارون راد ۱۶۳
- موضوع‌های ممنوع / مریل جان گربر ۱۸۳
- جعبه‌ابزار صیقل‌کاری برای داستان‌نویسان /
- جودیت راس اندرل و استغانی گوردون تسلر ۱۸۷
- فهرستی برای بررسی داستان‌های برگشت‌خورده / آلن دبلیو. اکرت ۱۹۳
- فروش داستان ۲۰۵
- اطلاعات محرمانه از یک استاد / ادلا راجرز سنت جانز ۲۰۷
- به فروش گذاشتن برای به فروش رساندن / ناتالی هاگن ۲۱۲
- ارائه‌ی داستان کوتاه: بازی صبر / لوری هنری ۲۱۷
- واژه‌نامه ۲۲۳
- فارسی به انگلیسی ۲۲۵
- انگلیسی به فارسی ۲۳۲

مقدمه‌ی مترجمان

داستان کوتاه و رمان — مانند بیشتر پدیده‌های مدرن دیگر — برای ما ایرانی‌ها محصولاتی وارداتی‌اند. از همان زمانی که محمدعلی جمال‌زاده یکی بود، یکی نبودش را با الهام از الگوهای غربی نوشت، نویسنده‌ی ایرانی به مصرف‌کننده‌ی تولیدات غربی تبدیل شد و — هر چند در آن لحظه‌ی نخست، آشنایی با یک قالب هنری جدید می‌توانست امتیازی هم باشد یا حتی لازم تلقی شود، ایراد کار این جاست که — این روند هنوز هم بعد از چیزی حدود نود سال کم‌وبیش ادامه دارد. در همه‌ی این سال‌ها بیشتر نویسندگان ایرانی — و بی‌تردید نه همه‌شان^۱ — که جدا از جامعه‌ی ایرانی نبوده‌اند و همیشه معلق بوده‌اند میان عرفی‌گری و ساده‌خواهی سنتی و قانون‌مداری و نظم‌مندی مدرن، همیشه یکی به نعل زده‌اند و یکی به میخ؛ وقتی صحبت از شیوه‌ی زندگی و رفاه اجتماعی هنرمند مدرن به میان آمده، مدرن و پیشرو بوده‌اند و وقتی صحبت از علم‌مداری و دقت هنرمند مدرن به میان آمده، خودشان را زده‌اند به آن راه که تهش متصل می‌شده به معناگرایی شرقی. به همین دلیل هم چندان دلیل یا لزومی ندیده‌اند که اگر

۱. و البته در همه‌ی این سال‌ها تک‌ستاره‌هایی هم وجود داشته‌اند که به ادبیات داستانی ایران نور داده‌اند و آثارشان — هر کدام — غنیمتی برای فرهنگ هنر و ادبیات فارسی محسوب می‌شود. اما از فرهنگ و هنری با این پیشینه، توقع بیشتری است.

می‌خواهند سراغ خلق داستان کوتاه و رمان بروند، پیش از هر کار دیگری شناخت علمی مناسبی نسبت به آن پیدا کنند؛ شناختی که در فقدان کم‌کمک تاریخی دانشکده‌های ادبیات داستانی در این مملکت، می‌شد از راه مطالعه‌ی کتاب‌های تخصصی و فنی یا حضور در کارگاه‌ها و جلسه‌های مختلف به دستش آورد. از بسیاری نویسنده‌های ایرانی معاصر، چه در محفل‌های رسمی و چه در محفل‌های غیررسمی، شنیده شده که به بکارت اندیشه اهمیت فراوانی می‌دهند و ترجیح می‌دهند پاکی و صافی ذهن‌شان را با عبارت‌ها، واژه‌ها و اصطلاح‌های فنی پرهم نزنند و نیرو و انرژی درونی‌شان را خالص و خلص نگه دارند برای خلق شاهکارهای ادبی. این‌جا درست همان جایی است که هنرمندی که ابزار کارش ابزاری مدرن است، رو می‌آورد به استدلال‌هایی که با اندیشه‌ی مدرن در تضاد و تعارض است. نتیجه‌ی چنین شیوه‌ی استدلالی همین اوضاع و احوال بی‌حساب و کتابی می‌شود که سال‌هاست گریبان ادبیات داستانی ما را گرفته؛ اوضاع و احوالی که بسیاری ربطش داده‌اند به ممیزی‌ها و دست بردن‌ها و توقیف کردن‌ها. بی‌تردید ممیزی‌های بی‌حساب و کتاب و کم‌ویش سلیقه‌ای و قرائت سیاسی کردن از هر داستانی و از هر جمله‌ای در هر داستانی، ضربه‌ای مهلک به پیکر ادبیات داستانی یک مملکت می‌تواند وارد کند، اما سؤال این‌جاست که آیا ناتوانی بسیاری از نویسنده‌های ایرانی — و به‌خصوص جوان‌ترها — در خلق یک جهان داستانی تأثیرگذار یا تعدادی شخصیت به‌یادماندنی یا صحنه‌هایی زنده و مانا هم تحت تأثیر همین برخوردهای سلیقه‌ای و سیاست‌زدگی است؟ بیشتر و پیش‌تر از این‌ها به نظر می‌رسد آنچه نمی‌گذارد ادبیات داستانی ایرانی در جهتی درست رشد کند و به بلوغ نزدیک شود، سنت نادرستی است که می‌گویند «برای داستان نوشتن به قلم و کاغذ کافی» و به همین سادگی آن عامل اساسی یعنی شناخت و آگاهی را کنار می‌گذارد. اگر از آن جمله‌ی کذایی، واژه‌ی «داستان» را حذف کنیم، همه‌چیز درست می‌شود: «برای نوشتن به قلم و کاغذ کافی» و این نوشتن در معنای عام است. اما کسی

که می‌خواهد «داستان» بنویسد، اول از همه باید داستان را بشناسد و بداند «داستان نوشتن» دقیقاً یعنی چه و بداند که داستان با مقاله و گزارش و خاطره و سفرنامه و یادداشت روزانه — که هر کدام ویژگی‌های خاص خود را دارند — متفاوت است.

متأسفانه در همه‌ی این نود سالی که از عمر داستان مدرن فارسی می‌گذرد، شناخت اصول و مبانی داستان‌نویسی بیشتر از هر چیز دیگری مورد غفلت قرار گرفته و گواه این مدعا اندک بودن منابع مکتوب در این زمینه است. این نکته را می‌توان یکی از مهم‌ترین دلایل رکود ادبیات داستانی ما در داخل کشور و عدم توفیق آن در خارج کشور دانست. حالا چند سالی است که نسل جدیدی از نویسنده‌های جوان با سرخشی زیاد دارند وارد بازار ادبیات و چرخه‌ی تولید ادبی ایران می‌شوند. باید تلاش کرد تا این نسل جدید با اصول و مبانی فنی هنر داستان‌نویسی آشنا شود و متوجه شود که درست داستان نوشتن و درست با مخاطب رابطه برقرار کردن، بدون شناخت اصول و مبانی جهانی داستان‌نویسی مقدور نیست.

حرفه: داستان‌نویس تلاشی است در این مسیر پیشنهاد ترجمه‌ی این کتاب را آقای جمال میرصادقی به ما داد. وقتی یکبار خواندمش، دیدیم هم مسائلی را مطرح می‌کند که جاشان در منابع مکتوب ما خالی است و هم نویسنده‌های متعددی دارد که حضورشان و تنوع دیدگاه‌هاشان تکرارگری مناسبی را در مجموعه به وجود می‌آورد. خواندن و بازخوانی کتاب به زبان اصلی، ترجمه و ویراستاری‌اش و در نهایت اضافه کردن زیرنویس‌ها برای آشنایی هر چه بیشتر مخاطب فارسی‌زبان با نویسنده‌های بزرگ، شخصیت‌های داستانی ماندگار و مجله‌ها و جایزه‌های مهم ادبی جهان، سه سال زمان برده و البته این کار، کاری کم‌ویش نامستمر بوده و دلیلش هم دویدن دنبال زندگی.

مجموعه‌ی حرفه: داستان‌نویس ترجمه‌ای است از مجموعه‌ی *Handbook of*

Short Story Writing. در این مجموعه‌ی چهارجلدی، مقاله‌های مستقلی از

نویسنده‌ها، منتقدان و مدرّسان ادبیات داستانی گردآوری شده است. جلد اول مجموعه به عنوان یک مدخل درباره‌ی «اهمیت داستان»، «نویسندگی به عنوان حرفه» و «آینده‌پردازی» بحث می‌کند. در جلد دوم و سوم مجموعه مسائل تکنیکی به بحث گذاشته می‌شوند و نویسنده‌های مقاله‌ها به شکلی عملی و با مثال‌ها و نمونه‌های قابل درک تلاش می‌کنند تا عناصر داستان را به مخاطب معرفی و چگونگی ساخت و پرداخت‌شان را در داستان تشریح کنند. «پیرنگ»، «شخصیت‌پردازی» و «راوی‌دید» مباحث جلد دوم مجموعه را تشکیل می‌دهند و در جلد سوم نیز «صحنه‌پردازی»، «تغییر وضعیت و موقعیت»، «گفت‌وگو» و «توصیف» به بحث و بررسی گذاشته می‌شوند. در جلد چهارم مسائل تکمیلی مورد بررسی قرار می‌گیرد: ساخت و پرداخت «اول»، «وسط» و «آخر» داستان، «شگردهای مغفول»، «بازنویسی» و «فروش داستان».

امیدواریم این مجموعه بتواند برای اهالی ادبیات و دوست‌داران داستان مفید واقع شود و ناگفته پیداست تنها در این صورت است که هدف ما از انجام این کار برآورده خواهد شد.

کاوه فرادی‌نسب / مریم کهنسال نودهی

اول آبان‌ماه ۱۳۹۰